

Klankbordgroep NE4R/ TenneT-4

(Vierde reguleringsperiode regionale netbeheerders elektriciteit en landelijk netbeheer elektriciteit)

Hoofdpuntenverslag van vergadering op 11 januari 2011, 11-14 uur, NMa, Den Haag

4 februari 2011

Agenda

1. Opening
2. Proces
3. Verdere bespreking herstelpunten
 - a. (NE4R) Vergoeding ORV
 - b. (NE4R/ TenneT-4) Vergoeding meerkosten HS
 - c. (TenneT-4) Vergoeding indirecte HS-OPEX
4. Rondvraag
5. Afsluiting

Aanwezig

- Dhr. Hooykaas, Liander
- Dhr. van Vliet, Westland
- Dhr. van de Pas, Enexis
- Dhr. Schepens, Endinet
- Dhr. Pittau, RENDO
- Dhr. Pawiroredjo, Stedin
- Dhr. van Biert, mw. Bruens, mw. Gremmen, dhr. de Kam, TenneT
- Dhr. Spee, mw. de Boer, dhr. Gielen, mw. Bouwens, dhr. Adriaansen en dhr. Odijk (voorzitter), Energiekamer NMa (hierna: EK)

Verslag

1. Opening

De EK heet de deelnemers welkom en neemt de agenda door van deze derde bijeenkomst van de klankbordgroep. Er zijn geen aanvullingen op de agenda.

2. Proces

De EK geeft aan dat nog steeds het voornemen is om eind februari de ontwerpbesluiten ter inzage te leggen. De uniforme openbare voorbereidingsprocedure is van toepassing,

zodat belanghebbenden gelegenheid hebben tot medio april om zienswijzen in te dienen. Volgens deze planning stelt de NMA in juni de methodebesluiten en nieuwe x-factorbesluiten vast. Materiële effecten zullen in één of meerdere jaren worden verrekend, vanaf de tarieven 2012, mits het lukt om de definitieve besluiten en nieuwe x-factorbesluiten tijdig vast te stellen.

3. Verdere bespreking herstelpunten

a) (NE4R) Vergoeding ORV

De EK refereert aan de bespreking van dit onderwerp in de twee vorige klankbordgroepen. De standpunten van partijen zijn voldoende duidelijk om tot goed geïnformeerde keuzes te komen bij het ontwerpbesluit. De EK zal daarbij de begininkomsten 2007 aanpassen, zodat daarin de ORV lokale heffingen wordt meegenomen. Verder zal de EK uitwerken hoe de lokale heffingen worden nagecalculeerd. De ORV waterkruisingen was reeds correct verwerkt in het methodebesluit, zodat daar geen wijzigingen in worden aangebracht.

Op de vraag van Liander waaruit de wijziging van de methode bestaat, antwoordt de EK dat dit zit in het ophogen van de begininkomsten. De nacalculatie maakt in feite geen deel uit van de methode tot vaststelling van de x-factor, maar schept wel duidelijkheid over langs welke lijnen de tarieven zullen worden vastgesteld. Over de nacalculatie heeft de EK, indachtig de discussie bij de vorige klankbordgroepen, nog geen keuze gemaakt. Er zijn overigens ook geen nieuwe varianten in beeld. De vraag van de EK hierbij is of er nieuwe argumenten zijn die daarbij moeten worden meegewogen. Liander memoreert dat bij de huidige praktijk van de EK de uitkomsten van de toegestane inkomsten verschillen van de uitkomsten van de toegestane inkomsten die tot stand zouden zijn gekomen indien de EK bij aanvang van de reguleringsperiode reeds de beschikking had gehad over de juiste gegevens. Dat verschil acht Liander onjuist.

b) (NE4R/TenneT-4) Vergoeding meerkosten HS

De EK memoreert dat dit onderwerp bij de vorige klankbordgroepen reeds is besproken en heeft geresulteerd in een dataverzoek medio december. Alle netbeheerders hebben het dataverzoek ingevuld retour gezonden, waarvoor de EK hen bedankt. De EK noemt nogmaals de uitgangspunten voor het vergoeden van meerkosten en benadrukt dat het daarbij gaat om transitiekosten vanwege de overdracht van de HS-netten. Het uitvoeren van de beheertaken als bedoeld in artikel 16, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 komt dus niet in aanmerking voor vergoeding als meerkosten. Meerkosten dienen expliciet aantoonbaar te zijn, bijvoorbeeld aan de hand van facturen voor inhuur van externen.

Daarbij moet er een causaal verband zijn met de overdracht en moet duidelijk zijn dat de kosten niet toch reeds zijn vergoed via de maatstaf. Op een vraag om verduidelijking van dit punt, antwoordt de EK dat kosten die zijn vergoed via de maatstaf per definitie geen meerkosten kunnen zijn, omdat het daarbij altijd de uitvoering van taken als bedoeld in artikel 16, eerste lid, betreft.

TenneT refereert aan de vorige klankbordgroep en stelt het niet eens te zijn met de juridische analyse van de EK dat er een einddatum zou moeten gelden voor vergoeding van meerkosten. TenneT wil haar eigen juridische analyse graag delen. De EK verwelkomt dit voorstel en verzoekt de analyse met alle genodigden voor de klankbordgroep te delen.

TenneT vraagt wat de EK onder het moment van feitelijke beheeroverdracht verstaat. De EK antwoordt dat dit de data zijn die vorig jaar in overleg (expertgroep kostenaspecten HS-netten) zijn meegedeeld en in het verslag van dat overleg zijn vastgelegd. TenneT geeft aan dat zij in antwoord op het dataverzoek de overdrachtsdata heeft toegestuurd met verschillende data voor de verschillende processen. De laatste stap daarbij is de datum dat TenneT de bedrijfsvoering overneemt. Liander merkt op dat de overdrachtsdata dienen te worden afgestemd met de regionale netbeheerders. Enexis geeft aan dat TenneT het beheer als het ware heeft uitbesteed aan regionale netbeheerders, maar al wel formeel de verantwoordelijkheid had. TenneT geeft aan dat door deze gang van zaken de meerkosten op een later moment worden gemaakt dan wanneer TenneT direct de bedrijfsvoering had overgenomen. Liander geeft aan dat het CBb heeft geconstateerd dat de in de wet bepaalde datum van beheersoverdracht (1 januari 2008) slechts ten dele is gerealiseerd. De feitelijke beheersoverdracht lag dus ten dele later. Dat vraagt om een pragmatische uitleg van de overdrachtdatum.

Op de vraag van de EK waar TenneT de meeste transitiekosten voor heeft gemaakt, kan TenneT niet direct in de vergadering beantwoorden. TenneT uit haar bereidheid om meer inzicht te verschaffen in de onderliggende kostenposten van de opgegeven meerkosten. De kosten zijn per periode gegeven en naar rato verdeeld over de netten. Op een vraag van de EK, geeft TenneT aan dat het boekhouden van meerkosten op deelnetniveau had gekund indien vooraf bekend zou zijn geweest dat deze manier van administreren gewenst was door de EK, maar dat dit niet is gebeurd.

De EK geeft weer wat de eerste bevindingen uit het dataverzoek zijn en belicht een aantal opvallende punten. TenneT legt uit dat de meeste meerkosten pas na afloop van de interimovereenkomsten worden gemaakt. Liander vermoedt dat bij claims voor meerkosten die hoger zijn dan opgegeven productiviteitsdata, sprake is van vergissingen. TenneT licht toe dat door de toerekening van kosten naar rato binnen een jaar verschuivingen kunnen ontstaan in de meerkosten en dat de meerkosten zoals

opgenomen in de productiviteitsdata in totaliteit niet hoger liggen dan de meerkosten die gedeclareerd zijn voor de meerkostenvergoeding. TenneT stelt dat na de opheffing van de projectorganisatie TenneXT de activiteiten ter voorbereiding van de overdracht zijn voortgezet binnen de lijnorganisatie. TenneT geeft aan dat er geen data per overgedragen deelnet beschikbaar zijn.

De EK gaat in op het tweede dataverzoek dat, zoals de EK voorstaat, het definitieve dataverzoek is. Het is de bedoeling dat de EK aan de hand daarvan kan vaststellen wat de meerkosten voor bepaalde periodes zijn. Het moet voldoende basis zijn voor toewijzen en in voorkomende gevallen afwijzen van meerkosten. Daarvoor is een betere afbakening en uitsplitsing van kosten nodig, op basis van facturen. Op de vraag van TenneT of het hierbij net als bij het besluit van 2008 gaat om het leggen van een causale relatie, antwoordt de EK bevestigend. TenneT verzoekt om de invul en auditinstructie bij het dataverzoek te doen, zodat voorafgaand aan de uitvraag ook de accountant geconsulteerd kan worden over de wijze waarop de EK de uitvraag doet. Dit verhoogt de kans op een goedkeurende accountantsverklaring. Meerdere netbeheerders geven aan dat het dataverzoek een flink beslag op hun capaciteit legt in de periode dat men druk is met de jaarafsluiting. Liander benadrukt dat er geen dubbeltellingen in meerkosten mogen zitten (dus ófwel in dataset meerkosten ófwel in dataset ten behoeve van de efficiëntiemeting).

c) (TenneT-4) Vergoeding indirecte HS-OPEX

De EK dankt TenneT voor de opgeleverde data over indirecte HS-OPEX. Bij de vorige klankbordgroep zijn verschillende opties besproken om met vergoeding van indirecte HS-OPEX om te gaan. De EK heeft toen de voorkeur uitgesproken om expliciet de werkelijke kosten in beeld te brengen. Een impliciete (TOTEX-)benadering zou als controle kunnen dienen. Afgelopen zomer heeft de EK reeds een eerste indicatie van TenneT ontvangen. Liander vraagt zich af om welke kosten het precies gaat en of TenneT wel degene is die deze kosten heeft gemaakt. Liander wijst daarbij op de periode waarin de feitelijke beheersoverdracht slechts ten dele is gerealiseerd. De EK verduidelijkt dat het gaat om door TenneT gemaakte indirecte kosten voor de overgedragen HS-netten, dus exclusief EHS en TZH.

De EK gaat in op een aantal opvallende punten in de opgeleverde data. Zo lijkt het dat TenneT alleen volgens de impliciete benadering data heeft opgeleverd. TenneT stelt dat het niet duidelijk is wat de EK heeft bedoeld met "expliciet". De EK licht toe dat het gaat om de "bottom-up" opbouw van indirecte kosten en de verdeelsleutels over EHS, TZH, andere HS en overige zaken. TenneT geeft aan dat de verdeelsleutels zijn toegelicht in de regulatorische jaarrekening, maar dat daarmee geen inzicht is in kosten op

activiteitsniveau. Op een vraag van de EK bevestigt TenneT dat de voorkeursoptie van de EK in feite niet uitvoerbaar is. De EK stelt dat het essentieel is om dubbeltellingen te voorkomen. TenneT geeft aan dat dan per jaarschijf moet worden gewerkt, omdat de verdeelsleutels per jaar verschillen. Liander geeft aan dat een discussie over verdeelsleutels weinig oplevert, omdat daarmee niet de stijging van indirecte kosten die voortvloeit uit de HS-overdracht kan worden bepaald, maar vooral sprake is van een herverdeling van reeds bestaande kosten.

De EK doet navraag naar de opmerking van TenneT dat ook indirecte operationele kosten die door regionale netbeheerders zijn gemaakt, aan TenneT vergoed zouden moeten worden. TenneT meent dat dit vanuit regulatorisch oogpunt inderdaad zou moeten. De EK vraagt zich af of dat redelijk is, want mogelijk betaalt de afnemer dan twee keer. Liander meent dat dit inderdaad het geval zou zijn, want deze kosten zijn door regionale netbeheerders gemaakt en niet door TenneT. Punt is dat de wet en de feitelijke uitvoering uit elkaar lopen door de latere beheersoverdracht en de EK daarin consistent moet opereren.

TenneT geeft aan dat de stijging van indirecte kosten in latere jaren te verklaren is uit de geleidelijke voorbereiding en feitelijke overdracht van het beheer van de HS-netten. Daarbij komt nog dat de jaarlagen onderling niet vergelijkbaar zijn door wijzigingen in de verdeelsleutelssystematiek. Op een vraag van Liander antwoordt TenneT dat de indirecte OPEX voor EHS-netten ook gestegen zijn, maar wel met een andere verklaring. Op de vraag van de EK of dit ook geldt voor TZH, antwoordt TenneT dat dit niet zo te zeggen is, omdat de jaarlagen niet vergelijkbaar zijn. In elk jaar wordt t.b.v. de regulatorische jaarrekening de totale kosten van TenneT verdeeld over de verschillende taken (SO, TO en overig) en netvlakken van TenneT. Liander geeft aan dat de beginsituatie in 2007 en de bijna-eindsituatie van 2009 wel bekend zijn en de schommelingen zich daartussen bevinden. TenneT benadrukt dat het beheer van de EHS-netten ook is gewijzigd door grote uitbreidingen en dit van belang is om te betrekken bij een oplossing. Liander vraagt tot slot of op de indirecte OPEX, als onderdeel van de totale OPEX, ook de efficiëncyparameter wordt toegepast. De EK kan deze vraag nog niet beantwoorden.

De EK geeft aan dat op afzienbare termijn nog een dataverzoek volgt. Zo nodig kan daarvoor nog technisch overleg over plaatsvinden.

4. Rondvraag

De EK geeft aan er naar te streven om het dataverzoek over meerkosten rond 21 januari 2011 uit te sturen. Er wordt een responstijd van vier weken afgesproken. Voorafgaand aan het definitieve dataverzoek stuurt de EK een concept, met een responstijd van een

paar dagen. De EK memoreert de toezegging door TenneT om hun visie over de uitspraak van het CBB inzake meerkosten HS te sturen aan de EK.

RENDO vraagt wanneer de conceptberekeningen van x- en q-factor en de nacalculaties beschikbaar komen. De EK geeft aan dit bij het ontwerpbesluit te willen doen, maar dat de timing afhankelijk is van de data-analyse. De EK zal de conceptberekeningen toetsen bij de sector.

5. Afsluiting

De EK sluit de vergadering.